نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ امتحان:۱۴۰۲/۱۰/۱۱	
آزمون درس: فارسی ۳	کلاس: دوازدهم متوسطه دوم	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه	
دبیرستان: ایران دخت و ایران مهر	شهرستان: بوشهر	نام دبیر: خانم سلیمانی زاده	

"این آزمون مشتمل بر ۱۷ سوال و در ۲ صفحه می باشد."

بارم

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱- متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید:

«یکی از صاحب دلان سر به جَیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده؛ آن گه که از این معاملت بازآمد، یکی از یاران به طریق انبساط گفت: «از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟»

الف) یک نمونه حذف فعل در این نوشته بیابید و نوع حذف را بنویسید. ۰/۵

ب) نوع «را» در جمله‌ی «ما را چه تحفه کرامت کردی؟» چیست؟ ۰/۵

پ) با توجه به متن داده شده، جدول زیر را کامل کنید. ۰/۷۵

هسته	ترکیب اضافی	وابسته

۲- املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) زیرا آن روز سیصد تومان پول تهیه کرده بودم که به تهران بیایم و این، مخارج (غریب- قریب) شش ماه من بود. ۰/۵

ب) پس از او عموی بزرگم که برجسته ترین شاگرد (حوزه- حوضه) ادیب بزرگ بود به مزینان بازگشت.

۳- معنی واژه های مشخص شده‌ی زیر را بنویسید. ۱/۵

الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.

ب) گفت: «والی از کجا در خانه‌ی خَمّار نیست؟»

پ) برکش ز سر این معجَر بنشین به یکی کبود اورند

ت) در نفیرم مرد و زن نالیده اند ث) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت

٤- با توجه به جمله‌ی زیر، نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید. ۰/۵

«محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند.»

محبت	عشق

۵- کدام یک از ترکیب‌های مشخص شده‌ی زیر مفهوم مجازی دارند؟ دلیل خود را ذکر کنید. ۰/۵

الف) ناله مرغ اسیر قفس همچو من است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است

ب) بدین شکسته‌ی بیت الحزن که می آرد نشان یوسف دل از چَه زنخدانش

٦- بیت زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل بند

الف) یک گروه مفعولی در این بیت بیابید و بنویسید. ۰/۵

ب) نقش ضمیر «ت» را بنویسید. ۰/۵

۷- نادرستی‌های املایی را در نمونه‌های زیر بیابید و درست آنها را بنویسید. ۱

الف) بر روی بام خانه، خسته از نشئه‌ی خوب و پاک آن اصرا در بستر خویش به خواب رفتم.

ب) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بحر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است

پ) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده

ت) تو حکیمی، تو عظیمی، تو کریمی، تو رحیمی تو نماینده‌ی فظلی، تو سزاوار ثنایی

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۸- بیت زیرا را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«آتش عشق است کاندر نی افتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد»

www-kanoon-ir

الف) یک تشبیه در این بیت بیابید و ارکان آن را بنویسید.	۰/۵
ب) آیا در این بیت آرایه‌ی «حُسن تعلیل» به کار رفته است؟ توضیح دهید.	۰/۵
پ) نقش دستوری واژه «جوشش» را بنویسید.	۰/۵
۹- نام پدیدآورندگان هر یک از آثار ادبی زیر را بنویسید.	۰/۵
الف) کویر ب) تمهیدات	
۱۰- آرایه‌های متن زیر را بنویسید (چهار مورد)	۰/۷۵
فراش صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه‌ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.	۱
۱۱- بیت زیر را بخوانید؛ سپس دو بیت بعدی آن را بنویسید.	
«ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران»	
پ) قلمرو فکری (۸ نمره)	
۱۲- بیت‌های زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.	
«نی نی تو نه مشت روزگاری ای کوه نی ام ز گفته خرسند	
تـو قلـب فسـرده‌ی زمـیـنی از درد وروم نمـوده یک چند	
تـا درد و ورم فـرو نشـیـنـد کافور بر آن ضـماد کردند»	
الف) نقش واژه خرسند چیست؟	۰/۵
ب) چرا شاعر از تشبیه دماوند به مشت روزگار ناخرسند است؟	۰/۵
پ) منظور از «ورم» و «کافور» در بیت سوم چیست؟	۰/۵
ت) در بیت سوم، از نظر شاعر، چرا برف بر روی قله‌ی دماوند نشسته است؟	۰/۵
۱۳- مفهوم کلی هر متن را مقابل آن در جدول بنویسید.	۰/۷۵

متن	مفهوم کلی
الف) برکش ز سر این سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند	
ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	

۱۴- مصراع «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» به کدام پدیده‌ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟	۰/۵
۱۵- در متن زیر، مقصود نویسنده از بخش های مشخص شده چیست؟	۰/۵
«گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلّقی که بر آن مرغان الماس پر، تک تک از غیب سر می‌زنند.»	
۱۶- سروده‌ها و نوشته‌های زیر را به فارسی روان معنی کنید.	
الف) نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی	۰/۵
ب) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.	۰/۵
پ) عُصاره‌ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده.	۰/۵
ت) آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است	۰/۵
ث) محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست	۰/۵
ج) گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان	۰/۵
د) تو قلب فسرده زمینی از درد ورم نموده یک چند	۰/۵
هـ) ای عزیز به خدا رسیدن فرض است و لابد هر آن چه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد نزدیک طالبان	۰/۵
خ) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد.	۰/۵
۱۷- در کدام گروه‌های اسمی زیر «وابسته وابسته» به کار رفته است؟ آن را مشخص کنید.	۱/۲۵
الف) تموز سوزان کویر	
ب) هوای نسبتاً پاک	
پ) سه دست لباس ایرانی	

www-kanoon-ir

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بوشهر
دوره دوم
سال تاسیس ۱۳۹۳
کد مدرسه ۹۵۱۴۶۲۶۸

نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ امتحان: / /۱۴۰۲	
آزمون درس: فارسی ۳	کلاس: دوازدهم متوسطه دوم	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه	
دبیرستان: ایران دخت	شهرستان: بوشهر	نام دبیر:	

"این آزمون مشتمل بر ۱۷ سوال و در ۲ صفحه می باشد."

بارم

دبیرستان شبانه روزی دخترانه ایران دخت

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱- متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید:

«یکی از صاحب دلان سر به جَیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده؛ آن گه که از این معامله بازآمد، یکی از یاران به طریق انبساط گفت: «از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟»

الف) یک نمونه حذف فعل در این نوشته بیابید و نوع حذف را بنویسید. مستغرق شده بود ۰/۵

ب) نوع «را» در جمله‌ی «ما را چه تحفه کرامت کردی؟» چیست؟ برای ما ـ حرف اضافه ۰/۵

پ) با توجه به متن داده شده، جدول زیر را کامل کنید. ۰/۷۵

هسته	ترکیب اضافی	وابسته
جیب	جیب مراقبت	مراقبت
طریق	طریق انبساط	انبساط

۲- املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) زیرا آن روز سیصد تومان پول تهیه کرده بودم که به تهران بیایم و این، مخارج (غریب- قریب) شش ماه من بود. ۰/۵

ب) پس از او عموی بزرگم که برجسته ترین شاگرد (حوزه- حوضه) ادیب بزرگ بود به مزینان بازگشت.

۳- معنی واژه های مشخص شده‌ی زیر را بنویسید. ۱/۵

الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. بلند-

ب) گفت: «والی از کجا در خانه‌ی خَمّار نیست؟» می خانه

پ) برکش ز سر این معجَر رومی بنشین به یکی کبود اورند اورند - مجازا تخت

ت) در نفیرم مرد و زن نالیده اند ث) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت فریادوزاری - موبدان زردشتی - روحانی

٤- با توجه به جمله‌ی زیر، نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید. ۰/۵

«محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند.»

محبت	عشق
نهاد	مسند

۵- کدام یک از ترکیب‌های مشخص شده‌ی زیر مفهوم مجازی دارند؟ دلیل خود را ذکر کنید.

الف) ناله مرغ اسیر قفس همچو من است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است ۰/۵

ب) بدین شکسته‌ی بیت الحزن که می آرد نشان یوسف دل از چَه زنخدانش

٦- بیت زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل بند

الف) یک گروه مفعولی در این بیت بیابید و بنویسید. روی تو

ب) نقش ضمیر «ت» را بنویسید. مضاف الیه ۰/۵

۷- نادرستی‌های املایی را در نمونه‌های زیر بیابید و درست آنها را بنویسید. ۰/۵

الف) بر روی بام خانه، خسته از نشئه‌ی خوب و پاک آن اصرا در بستر خویش به خواب رفتم. امرا ۱

ب) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بحر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است بهر

پ) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده خوان

ت) تو حکیمی، تو عظیمی، تو کریمی، تو رحیمی تو نماینده‌ی فظلی، تو سزاوار ثنایی فضلی

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۸- بیت زیرا را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«آتش عشق است کاندر نی افتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد»

www.kanoon.ir

الف) یک تشبیه در این بیت بیابید و ارکان آن را بنویسید. آتش عشق ۰/۵

ب) آیا در این بیت آرایه‌ی «حُسن تعلیل» به کار رفته است؟ توضیح دهید. شاعر برای علت واقعی دلیل ادبی آورده. ۰/۵

پ) نقش دستوری واژه «جوشش» را بنویسید. مسند ۰/۵

۹- نام پدیدآورندگان هر یک از آثار ادبی زیر را بنویسید. ۰/۵

الف) کویر علی شریعتی ب) تمهیدات عین القضات همدانی ۰/۷۵

۱۰- آرایه‌های متن زیر را بنویسید (چهار مورد)

فراش صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه‌ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. ۱

(اضافه تشبیهی، اضافه تشبیهی، ۲ اضافه تشبیهی)

۱۱- بیت زیر را بخوانید؛ سپس دو بیت بعدی آن را بنویسید. (اضافه تشبیهی)

«ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران»

پ) قلمرو فکری (۸ نمره)

۱۲- بیت‌های زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.

«نی نی تو نه مشت روزگاری ای کوه نی ام ز گفته خرسند

تو قلب فسرده‌ی زمینی از درد وروم نموده یک چند

تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند»

الف) نقش واژه خرسند چیست؟ مسند ۰/۵

ب) چرا شاعر از تشبیه دماوند به مشت روزگار ناخرسند است؟ چون او را مثل افسرده زمین می داند که سکوت کرده است ۰/۵

پ) منظور از «ورم» و «کافور» در بیت سوم چیست؟ ورم = تله دماوند کافور = برف ۰/۵

ت) در بیت سوم، از نظر شاعر، چرا برف بر روی قله‌ی دماوند نشسته است؟ برای التیام ورم دماوند ۰/۵

۱۳- مفهوم کلی هر متن را مقابل آن در جدول بنویسید. ۰/۷۵

متن	مفهوم کلی
الف) برکش ز سر این سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند	تشویق به قیام و صبا نزده طلبی
ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	آرامش در عین نداری و فقر

۱۴- مصراع «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» به کدام پدیده‌ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟ فاصله طبقاتی ۰/۵

۱۵- در متن زیر، مقصود نویسنده از بخش های مشخص شده چیست؟ ۰/۵

«گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلّقی که بر آن مرغان الماس پر، تک تک از غیب سر می‌زنند.»

۱۶- سروده‌ها و نوشته‌های زیر را به فارسی روان معنی کنید.

الف) نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی برای خداوند نمی توان مثل وحاندی آورد زیرا عقل انسان از درک خداوند عاجز است ۰/۵

ب) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. یک روز تمام کشورها از روم می ترسیدند. ۰/۵

پ) عُصاره‌ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده. کف انگوری به قدرت او تبدیل به عسل خالص شده. ۰/۵

ت) آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است آن کسی را که ما یاری کردیم، در واقع شیطان است ۰/۵

ث) محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست ۰/۵

ج) گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان از درد ورم نموده یک چند ای دماوند تو مثل یخ زده زمین هستی که از درد ورم کردی ۰/۵

د) تو قلب فسرده زمینی ۰/۵

هـ) ای عزیز به خدا رسیدن فرض است و لابد هر آن چه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد نزدیک طالبان ای عزیز به خدا رسیدن واجب است و هر چیزی که به واسطه ۰/۵

خ) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد. باد صبا دستور داده که گل ها و سبزه ها را بروبانند / آن به خدا برسیم واجب ۰/۵

۱۷- در کدام گروه‌های اسمی زیر «وابسته وابسته» به کار رفته است؟ آن را مشخص کنید. ۱/۲۵

الف) تموز سوزان کویر ندارد

ب) هوای نسبتاً پاک متر صفت

پ) سه دست لباس ایرانی

ت) فقط انسان عاشق قادر به درک اسرار عشق است

ج) گفت به من رشوه ای بده و خودت را خلاص کن.